

Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Odjel za informacijske znanosti				akad. god.	2023./2024.		
Naziv kolegija	Obrada stare i rijetke građe				ECTS	3		
Naziv studija	Jednopedmetni preddiplomski sveučilišni studij informacijskih znanosti							
Razina studija	☒ preddiplomski		☐ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski	
Godina studija	☐ 1.		☐ 2.		☒ 3.		☐ 4.	☐ 5.
Semestar	☐ zimski ☒ ljetni		☐ I.	☐ II.	☐ III.	☐ IV.	☐ V.	☒ VI.
Status kolegija	☐ obvezni kolegij	☒ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela			Nastavničke kompetencije	☐ DA ☒ NE
Opterećenje	15	P	15	S	30	V	Mrežne stranice kolegija ☒ DA ☐ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Učionice 119 i 41a				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		Hrvatski jezik	
Početak nastave	/4.3.2024./				Završetak nastave		/9.6.2024./	
Preduvjeti za upis	Nema							
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić							
E-mail	mtomic@unizd.hr				Konzultacije		Ponedjeljkom, 9.00 – 12.00	
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić							
E-mail	mtomic@unizd.hr				Konzultacije		Ponedjeljkom, 9.00 – 12.00	
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ seminari i radionice		☒ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu	☐ terenska nastava
	☒ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad	☐ ostalo
Ishodi učenja kolegija	Nakon uspješno završenog predmeta student će moći: <ul style="list-style-type: none">- prepoznati i definirati temeljne pravce unutar povijesti knjige i povijesne bibliografije- imenovati temeljne vrste stare i rijetke građe- izdvojiti specifičnosti stare i rijetke građe koje nalažu i specifičan pristup njezinoj bibliografskoj i kataložnoj obradi i upravljanju tim zbirnama- analizirati i objasniti suvremene smjerove istraživanja u području stare i rijetke građe- analizirati i protumačiti primjere dobre prakse u području zbirke stare i rijetke građe- razumjeti osobitosti poslovanja zbirke stare i rijetke građe- razumjeti temeljne zakonitosti postupanja sa zbirnama stare i rijetke građe u smislu njihove zaštite, obrade, digitalizacije i prezentacije u suvremenom informacijskom okruženju- prepoznati promjenljive potrebe korisnika zbirke stare i rijetke građe							

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	<ul style="list-style-type: none">- ovladati tehnikama pretraživanja online skupnih kataloga stare i rijetke građe kao referentnih izvora- ovladati postupcima obrade stare i rijetke građe				
Ishodi učenja na razini programa	<p>(b) poznavati i razumjeti osnovna ishodišta i pravce razvoja kulture i civilizacije</p> <p>(d) razumjeti i tumačiti važnost, ciljeve i zadaće informacijskih ustanova u društvu</p> <p>(f) demonstrirati stečena znanja i vještine u području selekcije, organizacije, pohrane, čuvanja, pretraživanja i dohvata informacija</p> <p>(i) razumjeti i primijeniti temeljna načela poslovanja informacijskih ustanova u skladu s profesionalnim, etičkim, pravnim i sigurnosnim načelima i odgovornostima</p> <p>(j) primijeniti znanja i demonstrirati vještine u izgradnji i zaštiti fizičkih i digitalnih zbirki građe u informacijskim ustanovama i na mreži</p> <p>(k) prepoznati informacijske potrebe i ponašanja ljudi i sudjelovati u oblikovanju i provođenju informacijskih usluga</p> <p>(o) demonstrirati pismene i govorne komunikacijske vještine u komunikaciji s javnostima, korisnicima i pri posredovanju informacija u profesionalnoj zajednici</p> <p>(r) sudjelovati u projektnom radu</p>				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☒ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☐ izlaganje	☐ projekt	☐ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	Studenti koji nisu ostvarili propisani minimalan broj bodova iz aktivnosti, zadaća i seminarskog rada nemaju pravo potpisa i samim time izlaska na ispit.				
Ispitni rokovi	☐ zimski ispitni rok		☒ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova					
Opis kolegija	<p>Studenti će se upoznati s temeljnim pojmovima vezanim uz koncepte stare knjige, stare i rijetke građe, bibliografije, definirat će staru i rijetku knjigu i rukopise te identificirati znanosti usmjerene na tu vrstu građe, upoznat će se s osobitostima i specifičnim obilježjima stare knjige i rukopisa, te osobitostima i specifičnostima računalne obrade stare i rijetke građe (retrospektivna katalogizacija, retrospektivna konverzija) te s najvažnijim skupnim katalozima te vrste građe, kao i s potrebama korisnika kojima ti katalozi moraju udovoljiti. Nadalje, studenti se upoznaju sa sadržajnim i tipografskim obilježjima najstarijih tiskanih knjiga (inkunabula, <i>cinquecentina</i>) o kojima treba napose voditi računa pri njihovoj katalogizaciji. Posebna je cjelina stara knjiga kao predmet bibliografske organizacije informacija u kojoj će se rastumačiti temeljni pojmovi (stara knjiga, idealni i pojedinačni primjerak), ukazati na razlike između analitičke i deskriptivne bibliografije te bibliografije i kataloga.</p> <p>U drugom se dijelu studenti upoznaju s razvojem standarda i pravila za bibliografsku i kataložnu obradu stare i rijetke građe (zadaci kataloga, odrednice i/ili pristupnice, standardni bibliografski opis prema <i>ISBD-u</i> i <i>Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima</i>, te osnovama njihove sadržajne obrade (tezaursi).</p> <p>Na seminarima će se raspravljati o sadržajnim i tipografskim obilježjima najstarijih tiskanih knjiga, ali i o značajkama rukopisnih kodeksa koje su utjecale na tisaknu knjigu. Studenti će se upoznati sa zadacima bibliografije, povijesti knjige, kodikologije, paleografije, kronologije i ostalih znanosti koje mogu pomoći pri obradi stare i rijetke građe. Osim toga, raspravit će se pitanja vezana</p>				

	<p>uz korisnike te vrste građe. Studenti će se upoznati i s osobitostima upravljanja zbirnkama stare i rijetke građe u baštinskim ustanovama, uključujući zaštitu zbirke stare i rijetke građe, digitalizaciju i osobitosti digitalizacije stare i rijetke građe, kriterijima odabira stare i rijetke građe za digitalizaciju, promociju zbirke stare i rijetke građe te</p> <p>U okviru vježbi studenti će izrađivati zapise korištenjem navedenih pravila, standarda i predmetnih tezaurusa te se upoznavati s pretraživačkim tehnikama u međunarodnim skupnim katalozima.</p>
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<p>Predavanja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uvod u predmet. Temeljne odlike stare i rijetke građe2. Stara knjiga i njezina svojstva kao predmet zanimanja korisnika3. Svrha računalne obrade stare i rijetke knjige – retrospektivna katalogizacija i konverzija4. Zadaci kataloga – prošireni zadaci kataloga za staru knjigu. UNIMARC za kataložni opis stare knjige5. Standardni kataložni opis i nacionalna kataložna pravila6. Upravljanje zbirnkama stare i rijetke građe u informacijskim ustanovama7. Zaštita stare i rijetke građe u AKM ustanovama <p>Seminari:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Povijest knjige i pisma – temeljne odrednice2. Definicija stare i rijetke knjige – idealni i pojedinačni primjerak3. Stara knjiga kao predmet bibliografske organizacije informacija4. Rukopisni kodeksi – obilježja, opis5. Inkunabule i inkunabulistika, cinquecentine – obilježja, opis, temelji discipline6. Znanstvene discipline vezane uz staru i rijetku građu, potrebe korisnika i usluge za korisnike zbirke stare i rijetke građe7. Digitalizacija zbirke stare i rijetke građe – kriteriji za odabir građe, oprema, zaštita, promocija, zahtjevi korisnika <p>Vježbe:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uvod u vježbe. Ponavljanje formalne obrade građe2. Formalna obrada građe. UNIMARC/B3. Formalna obrada građe. UNIMARC/A4. Analiza zapisa u tiskanom i online katalozima stare i rijetke građe (osobitosti obrade)5. Formalna obrada građe – odrednice, kataložni opis, zadaci kataloga6. UNIMARC/B – izrada zapisa za staru knjigu7. UNIMARC/B – izrada zapisa za staru knjigu8. UNIMARC/B – izrada zapisa za staru knjigu9. UNIMARC/A – izrada autoriziranih zapisa za staru knjigu10. UNIMARC/A – izrada autoriziranih zapisa za staru knjigu11. Prošireni zadaci kataloga - UNIMARC i CERL Thesaurus12. Izrada bibliografskog i preglednih zapisa za staru knjigu13. Izrada bibliografskog i preglednih zapisa za staru knjigu14. Izrada bibliografskog i preglednih zapisa za staru knjigu15. Izrada bibliografskog i preglednih zapisa za staru knjigu
Obvezna literatura	<ol style="list-style-type: none">1. Katić, Tinka. Stara knjiga : bibliografska organizacija informacija. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. (odabrana poglavlja)2. Overholt, John H. (2013). Five theses on the future of special collections. RBM: A Journal of Rare Books, Manuscripts, and Cultural Heritage 14(1): 15-20.3. Katić, Tinka. Primjena formata UNIMARC pri katalogiziranju starih knjiga: praksa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. // Vjesnik bibliotekara hrvatske 39, 3-4(1996), 31-50.4. Tomić, Marijana. Hrvatskologoljski brevijari na razmeđu rukopisne i tiskane tradicije. Zagreb: Naklada Ljevak, 2014. (odabrane stranice)

Dodatna literatura	<ol style="list-style-type: none">1. Stipčević, Aleksandar. Sudbina knjige. Lokve : Benja, 2000. (Odabrana poglavlja)2. Tomić, Marijana, Tinka Katić, Matilda Justinić. Znanstvena i stručna produkcija hrvatskih autora u području stare i rijetke građe: analiza i trendovi. // Mirna Willer: Festschrift. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2019. Tomić, Marijana. Provenance information in catalogues of Croatian heritage collection // Summer school in the study of old books, Zadar, University in Zadar, Departement of Library and Information Sciences, 28 September – 2 October 2009 : proceedings / ed. by Mirna Willer and Marijana Tomić. Zadar : University in Zadar, 2010. Str. 173 – 199. Dostupno na: https://morepress.unizd.hr/books/press/catalog/view/9/40/521-13. Taylor, Michael L. Special Collections Exhibitions: How They Pay Dividends for Your Library. // RBM: A Journal of Rare Books, Manuscripts, and Cultural Heritage, 29, 2(2018). Dostupno na: https://rbm.acrl.org/index.php/rbm/article/view/174224. Svenonius, E. Intelektualne osnove organizacije informacija. Lokve : Benja, 2005.5. Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1996.6. Katić, T.; M. Willer. Retrospektivna katalogizacija u Zbirci starih knjiga i rijetkosti Nacionalne i sveučilišne biblioteke. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 36, 1-4(1993), 1-32.7. Seminar Standardiziranje katalogne obrade stare i rijetke tiskane građe, Zagreb, 10-11. prosinca 1992. : zbornik radova / uredila Tinka Katić. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1993.8. CERL Papers: I - X (1998 – 2010). Dostupno na: http://www.cerl.org/publications/cerl_papers/main9. Vjesnik bibliotekara Hrvatske 48, 1-2(2005). Tematski broj "Kultura tiskarstva u Hrvatskoj: kanon i pograničje" [citirano: 2011-03-01]. Dostupno na: http://www.hkdrustvo.hr/vbh/broj/9110. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba : je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis? // Pančevačko čitalište 18(2011). Str. 21-24. Dostupno na: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf11. Early printed books as material objects : Proceedings of the conference organized by the IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) Section for Rare Books and Manuscripts, Munich, 19-21 August 2009. / ed. Bettina Wagner and Marcia Reed. Berlin: De Gruyter Saur, 2010.
Mrežni izvori	<ol style="list-style-type: none">1. Incunabula short title catalogue [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://www.bl.uk/catalogues/istc/index.html2. Gesamtkatalog der Wiegendrucke [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://www.gesamtkatalogderwiegendrucke.de3. Edit 16 : Censimento nazionale delle edizioni italiane del XVI secolo [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/ihome.htm4. Das Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 17. Jahrhunderts : VD 17 [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://www.vd17.de5. English short title catalogue (ESTC) : 1473-1800 [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://estc.ocr.edu6. Katalog NSK [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://www.nsk.hr7. Consortium of European Research Libraries i CERL Thesaurus [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://www.cerl.org8. IFLA Rare Books and Manuscripts Section [citirano: 2010-03-01]. Dostupno na: http://www.ifla.org/en/rare-books-and-manuscripts

	<p>9. OCLC FictionFinder : A FRBR-based prototype for fiction in WorldCat [citirano: 2011-03-01]. Dostupno na: http://www.oclc.org/research/activities/fictionfinder/default.htm</p> <p>10. RBMS Bibliographic Standards Committee [citirano: 2011-03-01]. Dostupno na: http://www.rbms.info/committees/bibliographic_standards/index.shtml</p> <p>11. VIAF: Virtual International Authority File [citirano: 2011-03-01]. Dostupno na: http://viaf.org/</p> <p>12. WorldCat Identities [citirano: 2011-03-01]. Dostupno na: http://www.worldcat.org/identities/</p> <p>13. IFLA. Cataloguing Section. FRBR Working Group [citirano: 2011-03-01]. Dostupno na: http://www.ifla.org/VII/s13/wgfrbr/</p>					
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☐ pismeni i usmeni završni ispit		☒ praktični rad i završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	<p>Bodovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> aktivnosti na nastavi, uvodni testovi i pohranjene zadaće – 50 bodova (minimalno 30) završni zadatak (opis zbirke rijetkosti) – 40 bodova (minimalno 24) prezentacija završnog zadatka – 10 bodova (minimalno 6) položena dva kolokvija – 1. kolokvij 40 bodova (minimalno 24); 2. kolokvij – 60 bodova (20 teorija + 40 praktični dio) (minimalno 36 – 12 + 24) <p>Pratit će se prisutnost i aktivnost na nastavi, izrada domaćih zadaća i uspjeh na uvodnim testovima i završnom zadatku, uspjeh na kolokvijima, odnosno na pismenom ispitu.</p> <p>Studenti koji nisu ostvarili minimalan broj bodova iz aktivnosti, zadaća i seminarskog rada nemaju pravo potpisa i samim time izlaska na ispit.</p>					
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	< 120	nedovoljan (1)				
	120-134	dovoljan (2)				
	135-159	dobar (3)				
	160-179	vrlo dobar (4)				
	180-200	izvrstan (5)				
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo					
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...] Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povrjedu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p>					

	<p>- razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno;</p> <p>- razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“.</p> <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/cama potrebni AAI račun. /izbrisati po potrebi/</p>
--	---